

Смірнова Олега Ювеналійовича,

СКАРГА / ПОВІДОМЛЕННЯ
про наявність фактів академічного плагіату
в кандидатській дисертації Р. В. Гурака
(повторна)

Керуючись п. 5 «Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації», затвердженим на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти 21.06.2022 р. (протокол № 10 (15) зі змінами, внесеними 19 липня 2022 р. (протокол № 11 (16)), 27 вересня 2022 р. (протокол № 16 (21)), 3 жовтня 2022 р. (протокол № 17 (22)), 24 січня 2023 р. (протокол № 1 (30)) **повідомляю** про факти академічного плагіату в кандидатській дисертації Р. В. Гурака.

У теперішній час Р. В. Гурак є головою Державної служби якості освіти (<https://sqe.gov.ua/pro-nas/komanda/>).

13 вересня 2005 року **Гурак Руслан Васильович** захистив кандидатську дисертацію на тему «**Інтеграція знань як фактор розвитку науки криміналістики**» (спеціальність 12.00.09 – Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза) у спеціалізованій вченій раді К 26.122.01 в Академії адвокатури України.

Автореферат і дисертація Р. В. Гурака розміщені на сайті Національного репозитарію академічних текстів за адресою <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0405U003583>. Зазначу, що на сайті НРАТ представлено 7 файлів, які охоплюють наступні пронумеровані автором сторінки тексту дисертації:

- файл [Гурак Р. В. - Титульний лист.doc.pdf](#) містить титульну сторінку 1;
- файл [Гурак Р. В. - 10-102.doc.pdf](#) містить сторінки 10–102;
- файл [Гурак Р. В. - 3-7.doc.pdf](#) містить сторінки 3–7, причому сторінка 7 пуста;
- файл [Гурак Р. В. - 150-153.doc.pdf](#) містить сторінки 150–153;
- файл [Гурак Р. В. - 197-219.doc.pdf](#) містить сторінки 197–219 (Додатки), причому якість сторінок у файлі з додатками настільки низька (особливо з рисунками), що це робить неможливим провести аналіз більшості сторінок додатків;
- файл [Гурак Р. В. - 2.doc.pdf](#) містить сторінку 2 (Зміст);
- файл [spisok_lit.doc.pdf](#) містить сторінки 155–182 (Список використаних джерел).

Це виглядає дуже дивно: якщо дивитися на номери сторінок, які проставлені на сторінках дисертації, то виглядає так, що відсутніми є файли зі сторінками 8, 9, 103–149, 154, 183–196, але якщо порівняти текст у цих представлених файлах зі Змістом (с. 2), можна дійти висновку, що в цих файлах міститься уся дисертація, тобто нумерація на сторінках у файлах з дисертацією не збігається з нумерацією сторінок у Змісті, наприклад:

Назва розділу дисертації	Сторінки в Змісті – файл Гурак Р. В. - 10-102.doc.pdf	Нумерація на сторінках файла Гурак Р. В. - 10-102.doc.pdf , проставлена Гураком
1.1. Сутність інтеграції і тенденції її роз-	10–38	10–28

Національне агентство із забезпечення

якості вищої освіти
№ 30-АД від 02.10.2023

витку		
1.2. Основні напрями і форми інтеграції досягнень...	38–49	28–36
1.3. Систематизація та класифікація інтеграції знань...	50–71	36–50
1.4. Вплив інтеграції знань на розвиток...	71–89	50–62
...

Ну й так далі.

Це дуже дивно. У порівняльній таблиці вказані ті номери сторінок дисертації, які на друкованих сторінках тексту проставив Гурак (а не номери сторінок у файлах pdf).

За даними автореферату (с. 12–13), Р. В. Гурак має 5 публікацій за темою кандидатської дисертації, які були опубліковані з 2001 по 2003 рр.

На сайті «Помилки та фальсифікації в наукових дослідженнях» у публікації «Дисертація члена НАЗЯВО юриста Руслана Гурака як дзеркало російської дисертації» від 22.09.2016 р. були оприлюднені факти академічного плагіату в дисертації Р. В. Гурака (http://false-science.ucoz.ua/news/disertacija_chlena_nazjavo_jurista_ruslana_guraka_jak_dzerkalo_rosijskoj_i_disertaciji/2016-09-22-32).

У «Рекомендаціях щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» (Лист МОНУ №1/11-8681 від 15.08.2018) зазначається наступне:

- п. 1.2. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»);
- п. 2. Академічним плагіатом є:
 - 2.1 Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.
 - 2.2. Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

У кандидатській дисертації Р. В. Гурака виявлені порушення академічної доброчесності, які підпадають під визначення академічного плагіату (пп. 1.2, 2.1 і 2.2 зазначених «Рекомендацій»).

Виявлено, що дисертація Р. В. Гурака містить текстові збіги (плагіат) з такими джерелами:

- 1) **Сухова Татьяна Эдуардовна. Интеграция знаний как фактор развития теории и практики судебной экспертизы.** – Дисс. ... канд. юридических наук. – Тула, 2001. В Інтернеті дисертація Т. Е. Сухової викладена на декількох російських сайтах: (1) <https://www.dissercat.com/content/integratsiya-znaniy-kak-faktor-razvitiya-teorii-i-praktiki-sudebnoi-ekspertizy>, (2) <http://www.dslib.net/kriminal-process/integracija-znaniy-kak-faktor-razvitija-teorii-i-praktiki-sudebnoj-jekspertizy.html> (сайт доступний через Tor Browser) та інших, і пропонується за плату. А в березні 2016 р. дисертація Т. Сухової була викладена у текстовому форматі на сайті <http://lawbook.org.ua/aa/12.00.09/2016/03/19/030326012.doc.html>. Зараз цей сайт не існує, але 23.11.2017 р. ця сторінка була збережена у Вебархіві: <https://web.archive.org/web/20171123043022/http://lawbook.org.ua/aa/12.00.09/2016/03/>

- [19/030326012.doc.html](#), звідки дисертацію Т. Сухової у текстовому форматі можна завантажити. У вигляді файла pdf ця дисертація додається до скарги, її також можна завантажити за адресою http://false-science.ucoz.ua/Gurak/dis_Sukhova.pdf.
- 2) **Белкин Р. С. Курс криминалистики.** Учебное пособие для вузов в 3-х томах. 3-е изд., дополненное. – М.: 1997. – Том 1. (<https://www.twirpx.com/file/155283/>, копія файла у форматі pdf викладена тут: http://false-science.ucoz.ua/Gurak/Belkin_Kurs_kriminalistiki_v.1.pdf).

Окремо підкреслюю, що в 2016 році **судовий експерт Сопова К. А.** за заявою Нечаса О. В. здійснила порівняльний аналіз дисертації Р. Гурака і дисертації Т. Сухової і дійшла висновків, що: 1) у дисертації Гурака використані структурні елементи дисертації Сухової шляхом підрядкового перекладу з незначними змінами, 2) використані частини дисертації Сухової не відповідають правилам цитування та поставленій меті наукового дослідження, 3) запозичення фрагментів дисертації Сухової, зроблені Гураком, не дозволяються законом і мають ознаки плагіату (див. «Висновок № 22/09 експертного дослідження об'єктів інтелектуальної власності» від 25.09.2016). Файл, що містить висновок, зроблений К. А. Соповою (сфотографовані аркуші, не оцифровані), додається до скарги, його також можна завантажити за адресою http://false-science.ucoz.ua/Gurak/Plagiat_Gurak_expertiza.pdf. Контакти судового експерта Сопової К. А. (узяті з Інтернету): вул. Семашка, 13, офіс 108, Київ, 03142; тел. 067-770-62-77, 044-561-62-77; sopova.kateryna@gmail.com; <https://www.facebook.com/sopova.kateryna/>; <http://sopova.com.ua/contacts/>.

Згадані вище сайти (1) <https://www.dissercat.com/content/integratsiya-znaniy-kak-faktor-razvitiya-teorii-i-praktiki-sudebnoy-ekspertizy> та (2) <http://www.dslib.net/kriminal-process/integraciya-znaniy-kak-faktor-razvitija-teorii-i-praktiki-sudebnoj-jekspertizy.html> (доступний через Tor Browser) містять інформацію про дисертацію Т. Сухової, її зміст, але відрізняються за наявністю/відсутністю додаткової інформації (фрагмент початку автореферату, фрагмент початку дисертації, висновки, список літератури), що дозволяє виявити збіги в дисертації Р. Гурака також і з цими сторінками сайтів. Тексти на цих інтернет-сторінках також збережені як файли pdf і додаються до скарги.

Автореферат і дисертація Т. Сухової **відсутні в Списку використаних джерел** до дисертації Гурака. У цьому списку є лише три статті Сухової під №№360–362, які згадуються на сс. 26, 29, 92 і 97, але ніде в його дисертації фрагменти з них не цитуються.

Установлено, що велика частина «дисертації» Гурака (54 сторінки) є просто перекладом російської дисертації Т. Сухової, причому чужий текст переписаний разом із готовими покликаннями, що свідчить про те, що Гурак не опрацював самостійно наукову літературу.

Також можна побачити, як Гурак у переписаному тексті замінив слова «в ТулГУ» (тобто «в Тульском государственном университете») на «в Київському НДІСЕ МЮ України», як зазвичай роблять усі інші плагіатори, що в таких випадках, переписуючи російські тексти, замінюють «рублі» на «гривні», «російські банки» на «українські банки», «російських авторів» на «українських дослідників»:

<p style="text-align: center;">Гурак Руслан Васильович. Інтеграція знань як фактор розвитку науки криміналістики. Дис. ... кандидата юридичних наук. – Київ, 2005.</p>	<p style="text-align: center;">Сухова Т. Э. Интеграция знаний как фактор развития теории и практики судебной экспертизы. Дисс. ... канд. юридических наук. – Тула, 2001.</p>
<p>С. 61–62.</p>	<p>С. 95–96.</p>
<p>Зрозуміло, що перелік наук, з якими судова експертиза має інтеграційні зв'язки, не є вичерпним, він буде розширюватися в міру розвитку наук і в залежності від поставлених перед судовою експертизою завдань. З таблиці 1 цілком чітко очевидно, що інформатика і математика на даний момент присутні в усіх експертизах, що дає цим наукам особливу значимість. Яскравим прикладом інтеграції судової експертизи з механікою, математикою, фізикою й іншими науками може служити розроблена в Київському НДІСЕ МЮ України на основі фізико-математичного моделювання теорія, яка дозволяє визначити швидкість транспортного засобу в момент початкового контакту [174, с. 246-247]. У зв'язку з інтеграційними процесами з'являються нові експертні завдання.</p> <p>Покликання [174] – це: Кисельов В.Б. Пакет програм для розв'язування задач автотехнічної експертизи // Тези доповідей науково-практичної конференції «Використання сучасних досягнень науки і практики у підвищенні ефективності боротьби зі злочинністю»: Збірник доповідей конференції. — К.: НАВСУ, 2000. — С. 246-247.</p> <p>Це покликання фальшиве, оскільки насправді речення переписане з дисертації Сухової, де ніякого покликання немає.</p> <p>Плагіат.</p>	<p>Разумеется, что перечень наук, с которыми судебная экспертиза имеет интеграционные связи, не является исчерпывающим, он будет расширяться по мере развития наук и в зависимости от стоящих перед судебной экспертизой задач. Из таблицы 1 совершенно отчетливо видно, что информатика и математика на настоящий момент присутствуют во всех экспертизах, что придает этим наукам особую значимость. Ярким примером интеграции судебной экспертизы с механикой, математикой, физикой и другими науками может служить разработанная в ТулГУ на основе физико-математического моделирования теория, позволяющая определить скорость транспортного средства в момент первоначального контакта. В связи с интеграционными процессами появляются новые экспертные задачи.</p>

Під час перекладу чужої дисертації Гурак, не розуміючи наукових термінів, робив помилки, наприклад, російський вислів «теория вероятностей» переклав як «теорія можливостей» (с. 59), тоді як треба – «теорія ймовірностей»; вислів «принцип количественных определённостей» він переклав як «принцип кількісних визначень» (с. 98), тоді як «определённость» треба перекладати як «визначеність». Російський вислів «эпоха НТР стала эрой кибернетики» він переклав як «епоха НТП стала ерою кібернетики» (с. 92), не знаючи, що російська аббревіатура «НТР» означає «науково-технічна революція», тобто і українською має бути «НТР». А що означає в перекладі Гурака «НТП»? Кілька інших прикладів помилок перекладу можна знайти і в експертному висновку К. Сопової (див. Додаток).

Неодноразово Гурак переписував чужий текст разом із чужими словами «Отже», «Таким чином», «На наш погляд», «На нашу думку» і тому подібне, що могло зробити враження на рецензентів і членів спецради, що це нібито саме він проводив науковий аналіз літератури та самостійно робив якісь власні висновки. Наведу характерні приклади цього:

1	<p>Гурак Руслан Васильович. Інтеграція знань як фактор розвитку науки криміналістики. Дис. ... кандидата юридичних наук. – Київ, 2005.</p>	<p>Сухова Т. Э. Интеграция знаний как фактор развития теории и практики судебной экспертизы. Дисс. ... канд. юридических наук. – Тула, 2001.</p>
	С. 42.	С. 54–55.
	<p>З усього вищевикладеного вважаємо за доцільне зробити висновок, що основу систематизації в судовій експертизі складає інтеграція знань. Ми також припускаємо, що подальший розвиток і вдосконалення судової експертизи буде ґрунтуватися на інтеграції знань.</p> <p>При побудові класифікацій ми також будемо враховувати точку зору Т.В. Аверьянної, про те що класифікація повинна проходити в три етапи: 1) вибір множини досліджуваних об'єктів; 2) точне визначення ознак, за якими буде проводитись по-</p>	<p>Из всего вышеизложенного нам представляется верным сделать вывод, что основу систематизации в судебной экспертизе составляет интеграция знаний. Мы также предполагаем, что дальнейшее развитие и совершенствование судебной экспертизы будет основываться на интеграции знаний.</p> <p>При построении классификаций мы также будем учитывать точку зрения Т.В.Аверьянновой, что классификация должна проходить в три этапа: 1. Выбор множества исследуемых объектов;</p>
	С. 95.	С. 137.
	<p>Таким чином, вищевикладене підтверджує нашу точку зору, що математика і інформатика — універсальні форми інтеграції знань в судовій експертизі і є одним з найбільш перспективних напрямів подальшого розвитку та вдосконалення як теорії, так і практики судової експертизи.</p>	<p>Таким образом, вышеизложенное подтверждает нашу точку зрения, что математика и информатика - универсальные формы интеграции знаний в судебной экспертизе и являются одними из наиболее перспективных направлений дальнейшего развития и совершенствования, как теории, так и практики судебной экспертизы.</p>

«Таким чином, вищевикладене підтверджує нашу точку зору, що...», – пише Гурак на с. 95. «Вищевикладене» – це текст, переписаний з чужої дисертації; «наша точка зору» – це чужа точка зору, що також переписана з чужої дисертації. І ніяких докорів сумління в автора немає!

Основний матеріал дисертації Р. В. Гурака (без Змісту, Вступу, Списку використаних джерел та Додатків), з урахуванням авторської нумерації на сторінках, викладений на сс. 10–102, 150–153 (усього – 97 сторінок).

Академічний плагіат виявлений на сс. (нумерація сторінок, зроблена Гураком) 10, 24–33, 36–65, 91–102, 151–153, – усього 56 сторінок, що складає 57%.

Збіги з дисертацією Сухової без належних покликань (плагіат) виявлені у висновках до розділу 1 (№7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14) і до розділу 2 (№6, 7, 8, 9).

Із загальних 18 висновків дисертації Гурака (мабуть, рекордна кількість для кандидатської дисертації!), що містяться на с. 150–153 (нумерація сторінок проставлена Гураком), збіги без належних покликань (плагіат) виявлені у висновках №7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17 та 18, тобто в 11 висновках із 18.

Крім того, виявлено, що таблиця 1 (Додатки, сс. 202–203) також повністю скопійована з російської дисертації Т. Сухової (у неї це таблиця 1 на сс. 93–95).

Наявні збіги текстів без зазначення покликань **порушують вимоги**, встановлені статтею 42 Закону України «Про освіту» щодо академічної доброчесності, а також порушують дійсні на момент захисту (2005 рік) вимоги «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 червня 1997 р. № 644 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/644-97-п/ed20070307#Text>):

«11. Дисертація на здобуття наукового ступеня є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої наукової монографії. Вона містить висунуті автором для прилюдного захисту науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характерна єдністю змісту і свідчить про особистий внесок здобувача в науку.»

«13. ... Кандидатська дисертація повинна містити результати проведених автором досліджень та отримані автором нові науково обґрунтовані результати, які у сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для певної галузі науки.»

«14. Основні наукові результати дисертації відображають особистий внесок автора в їх досягнення і обов'язково повинні бути опубліковані автором у формі наукових монографій, посібників (для дисертації з педагогічних наук) чи статей...»

Зазначу, що термін давності для розгляду дисертацій із запозиченнями чужих текстів, ідей і наукових результатів (що зараз називається академічним плагіатом) відсутній. У **«Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника»**, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2007 р. № 423 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/423-2007-п/ed20070307#Text>), вказується:

«40. ... Розгляд питання про обґрунтованість присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання, стосовно яких рішення прийняті понад десять років тому, органами атестації не проводиться, за винятком виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело.»

На підставі викладеного звертаюся до НАЗЯВО з проханням:

1. Розглянути питання щодо академічного плагіату в дисертації Руслана Васильовича Гурака на здобуття ступеня кандидата наук, провівши аналіз наведених фактів текстових збігів, та прийняти рішення щодо виявлення/невиявлення у дисертації Р. В. Гурака порушень академічної доброчесності.
2. У випадку підтвердження фактів порушень Р. В. Гураком академічної доброчесності звернутися до Міністерства освіти і науки України з вимогою щодо необхідності позбавлення цієї особи наукового ступеня кандидата наук.

Додатки:

1. Порівняльна таблиця із наведенням фрагментів дисертації Гурака Р. В. та відповідних фрагментів опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства в форматах pdf та docx.
2. Електронна копія дисертації Гурака Р. В., поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, у форматі pdf (папка з файлами із сайту НРАТ).
3. Електронні копії джерел неправомірного використання в форматі pdf:
 - 1) дисертація: Сухова Т. Э. «Интеграция знаний как фактор развития теории и практики судебной экспертизы»;
 - 2) посібник: Белкин Р. С. «Курс криминалистики», т.1.
4. Сопова К. А. «Висновок № 22/09 експертного дослідження об'єктів інтелектуальної власності» щодо дисертації Гурака Р. В. (сфотографовані аркуші, не оцифровані).
5. Копія інтернет-сторінки <https://www.dissercat.com/content/integratsiya-znaniy-kak-faktor-razvitiya-teorii-i-praktiki-sudebnoi-ekspertizy> у вигляді файла pdf.
6. Копія інтернет-сторінки <http://www.dslib.net/kriminal-process/integracija-znaniy-kak-faktor-razvitija-teorii-i-praktiki-sudebnoj-jekspertizy.html> у вигляді файла pdf.

29 вересня 2023 р.

О. Ю. Смірнов